

Spellingsregels

Bijvoeglijke naamwoorden

Regels bijvoeglijke naamwoorden	Voorbeelden
1 Bijvoeglijk naamwoord afgeleid van een voltooid deelwoord: - afgeleid van een klankveranderend werkwoord: schrijf <i>-en</i>. - afgeleid van een klankvast werkwoord: schrijf: <i>-e</i>. Deze woorden schrijf je zo kort mogelijk. Verdubbel alleen medeklinkers als dat nodig is voor de uitspraak.	de <i>gereden</i> route, <i>gebraden</i> gehakt de <i>geprinte</i> tekst, <i>verbrede</i> wegen, de <i>ontvluchte</i> gevangene, het <i>gelande</i> vliegtuig, de <i>vergrote</i> afbeelding, de <i>gewitte</i> wanden (voor de uitspraak schrijf je dubbel <i>t</i>)
2 Stoffelijk bijvoeglijk naamwoord eindigt meestal op <i>-(e)n</i>. 'Nieuwere' stofnamen krijgen geen uitgang. - Soms wordt het bijvoeglijk naamwoord vast geschreven aan het zelfstandig naamwoord.	een <i>gouden</i> ring, een <i>zijden</i> stropdas, een <i>houten</i> schutting een <i>plastic</i> zak, een <i>polyester</i> boot een <i>rubberen</i> band, een <i>rubberband</i>
3 Bijvoeglijk naamwoord na <i>te</i>: schrijf het hele werkwoord.	de <i>te verwachten</i> opkomst het <i>te verbranden</i> afval

Hoofdletters

Regels hoofdletters	Voorbeelden
1 Het eerste woord van een zin schrijf je met een hoofdletter, maar niet als de zin begint met een verkort woord, een cijfer of ander teken.	't Werd een bijzonder warme dag! 58 procent van de kandidaten slaagt in één keer.
2 Namen schrijf je met een hoofdletter. Let op de spelling van persoonsnamen. Ze worden vaak verkeerd geschreven.	Rijn, Atlantische Oceaan, Beursplein, Haarlems Dagblad, Apenheul, Eurosport, Feyenoord, Paleis op de Dam, Nederlandse Spoorwegen, Tweede Kamer, Nederlands, Eskimo, Zuid-Amerika meneer De Winter, mevrouw De Winter-van Damme en hun dochter Lotte de Winter
3 Namen van God en heilige personen en zaken krijgen een hoofdletter.	de Heer, Allah, de Bijbel
4 Merknamen.	een Renault, een Magnum, het afwasmiddel Dreft
5 Namen van feestdagen.	Pasen, Suikerfeest, Nieuwjaar, Koninginnedag, Moederdag
6 De eerste letter van de titel van een boek, film, programma enz.	jeugdboek <i>De verboden kamer</i>

Tussenletter

Regels tussenletter(s) -(e)n-	Voorbeelden
1 Zet <i>-(e)n-</i> bij samenstellingen waarvan het eerste deel alleen een meervoud heeft op <i>-n</i> of <i>-en</i>. Op deze regel zijn <i>uitzonderingen</i>: a Het eerste deel noemt een persoon of zaak waarvan er maar één is. b Het eerste deel is niet (meer) herkenbaar als apart woord. Of het hele woord is niet (meer) herkenbaar als samenstelling of het is geen samenstelling.	<i>invaliden</i>parkeerplaats, <i>zieken</i>bezoek, <i>honden</i>hok, <i>paarden</i>bloem a <i>Koninginnedag</i>, <i>zonnebank</i>, <i>maneschijn</i>, <i>Onze-Lieve-Vrouwekerk</i> b <i>schattebout</i>, <i>dageraad</i>; <i>apekool</i>
2 Schrijf <i>geen -n-</i> als het eerste deel van de samenstelling eindigt op de <i>e</i> (van <i>de</i>) en een meervoud heeft op <i>-n</i> én <i>-s</i>.	seconden / secondes --> secondewijzer groenten / groentes --> groentezaak
3 Schrijf <i>geen -n-</i> bij de volgende samenstellingen: a als het eerste deel alleen een meervoud op <i>-s</i> heeft (<i>asperges</i>, <i>garages</i>). b als het eerste deel van een werkwoord komt (<i>spinnen</i>, <i>breken</i>). c als de samenstelling een bijvoeglijk naamwoord is én het eerste deel geen zelfstandig naamwoord is, maar een <i>versterkend woord</i>.	a <i>aspergesoep</i>, <i>garagebedrijf</i> b <i>spinnewiel</i>, <i>brekebeen</i> c <i>boordevol</i> (erg vol), <i>beresterk</i> (erg sterk)

Regel tussenletter -s-	Voorbeelden														
Je schrijft een <i>-s-</i> wanneer je hem hoort. Let op: Als het tweede deel begint met een sisklank: <i>c</i>, <i>ch</i>, <i>s</i>, <i>sch</i>, <i>z</i> of <i>j</i> kun je deze tussen-s niet horen. Zoek dan een andere samenstelling waarbij je hem wel kunt horen, bijvoorbeeld de samenstellingen uit het eerste rijtje.	<table> <tr> <td>stadsverkeer</td><td>Tweede deel met sisklank</td></tr> <tr> <td>personeelsbeleid</td><td>stads<u>s</u>entrum</td></tr> <tr> <td>verkeersdeelnemer</td><td>personeels<u>s</u>chef</td></tr> <tr> <td>vissersboot</td><td>verkeers<u>s</u>situatie</td></tr> <tr> <td>kapperswinkel</td><td>visser<u>s</u>schuit</td></tr> <tr> <td>scheepswand</td><td>kappers<u>s</u>zaak</td></tr> <tr> <td></td><td>scheep<u>s</u>journaal</td></tr> </table>	stadsverkeer	Tweede deel met sisklank	personeelsbeleid	stads <u>s</u> entrum	verkeersdeelnemer	personeels <u>s</u> chef	visser s boot	verkeers <u>s</u> situatie	kapperswink el	visser <u>s</u> schuit	scheepswand	kappers <u>s</u> zaak		scheep <u>s</u> journaal
stadsverkeer	Tweede deel met sisklank														
personeelsbeleid	stads <u>s</u> entrum														
verkeersdeelnemer	personeels <u>s</u> chef														
visser s boot	verkeers <u>s</u> situatie														
kapperswink el	visser <u>s</u> schuit														
scheepswand	kappers <u>s</u> zaak														
	scheep <u>s</u> journaal														

Koppelteken

Regels liggend streepje (koppelteken)	Voorbeelden
1 Bij twee gelijke klinkers.	astma-aanval, mede-eigenaar, auto-onderdeel
2 Bij andere letters waar letterverwarring kan ontstaan.	milieu-inspecteur, ski-jack
3 Bij de volledige naam van gehuwde vrouwen.	mevrouw Nina Koning-van der Meer
4 Tussen gelijkwaardige delen.	de wedstrijd PSV-AZ, café-restaurant, kip-kerriesalade, prijs-kwaliteitverhouding
5 Bij samenstellingen met letters, cijfers en andere tekens en samenstellingen met <i>Sint</i> of <i>St.</i>	ANWB-kantoor, 06-nummer, A4-formaat, %-teken, Sint-Nicolaas, St.-Nicolaas
6 Na een aantal voorvoegsels en vóór een aantal achtervoegsels.	ex-gedetineerde, niet-aanvalsverdrag, pro-Duits, warming-up, drive-in
7 Woorden met meer dan één streepje.	kant-en-klaar(maaltijd), laag-bij-de-gronds

Meervoud

Regels meervoud zelfstandig naamwoord	Voorbeelden
1 Veel woorden op -e hebben een (dubbel) meervoud op -n én -s. Ook andere woorden hebben meer dan één meervoudsvorm.	gewoonte – gewoonten / gewoontes vitamine – vitaminen / vitamines museum – museums, musea zakenman – zakenmannen / zakenlui / zakenlieden ventilator – ventilators, ventilatoren
2 Als zelfstandige naamwoorden in het enkelvoud eindigen op -ee, dan voeg je in het meervoud -ën toe aan het woord. Het <i>trema</i> (de twee puntjes) op de letter e maakt duidelijk hoe je het woord moet uitspreken.	slee – sleeën; idee – ideeën
3 Bij woorden op -ie met de klemtoon <i>niet</i> op de laatste lettergreep voeg je een <i>n</i> toe en zet je een trema (twee puntjes) op de -ën. Ligt de klemtoon <i>wel</i> op -ie, dan zet je er -ën achter.	bacterie – bacteriën; porie – poriën industrie – industrieën; knie – knieën Let op het klemtoonstreepje.
4 Bij zelfstandige naamwoorden die in het enkelvoud eindigen op een <i>s</i> of een <i>f</i> , moet je die letters in het meervoud vaak (maar niet altijd!) veranderen in een <i>z</i> of een <i>v</i> .	lens – lenzen kans – kansen slaaf – slaven; druif – druiven fotograaf – fotografen; filosoof – filosofen
5 Je schrijft 's (<i>apostrof</i> + <i>s</i>) als anders een verkeerde uitspraak zou ontstaan. Dat is het geval bij alle zelfstandige naamwoorden die eindigen op een heldere klinker: <i>a</i> , <i>i</i> , <i>o</i> , of <i>u</i> . De regel geldt ook voor de <i>y</i> , als daar een medeklinker voor staat.	drama – drama's; ski – ski's; video – video's paraplu – paraplu's; hobby – hobby's Niet: jockey – jockey's, maar <i>jockeys</i> , want voor de <i>y</i> staat geen medeklinker. Bij bijvoorbeeld de volgende woorden is geen verkeerde uitspraak mogelijk: vakantie – vakanties; café – cafés; dictee – dictees; fiche – fiches; plateau – plateaus; etui – etuis; kangoeroe – kangoeroes
6 Bij woorden op onbeklemtoond -ik, -es of -et wordt de medeklinker niet verdubbeld.	slimmerik – slimmeriken; dreumes – dreumesen; lemmet – lemmeten Let op het klemtoonstreepje.

Alle(n) en beide(n)

Woorden als alle(n), beide(n), dezelfde(n), enkele(n), weinige(n), vele(n), sommige(n) schrijf je soms zonder -n en soms met -n.

Als deze woorden zelfstandig worden gebruikt én als ze betrekking hebben op personen die niet eerder genoemd zijn (dus onbekend), dan schrijf je ze met een -n erachter. In alle andere gevallen laat je de -n weg.

Apostrof

Regels apostrof	Voorbeelden
1 Bij het meervoud van zelfstandige naamwoorden op -a, -i, -o, -u of -y (voor de y moet een medeklinker staan.) Deze regel wordt ook besproken in par. 4.1 van blok 3. Bij het meervoud van letters en afkortingen.	pizza's, ski's, foto's, accu's, party's twee a's, dvd's
2 Bij het verkleinwoord van letters, afkortingen of cijfers en van woorden die op een y (met een medeklinker ervoor) eindigen. Deze regel wordt ook besproken in par. 4.2 van blok 3.	a'tje, dvd'tje, A4'tje, party'tje
3 Bij een achtervoegsel.	vwo'er, ME'er
4 Bij woorden die een bezit aanduiden. Als deze woorden op een sisklank eindigen, voeg je geen extra -s toe, maar schrijf je alleen een apostrof.	Menno's rapport, Frans' spreekbeurt
5 In woorden waarvan letters zijn weggelaten.	's middags, 's-Gravenhage ('s = des) jus d'orange (d' = de) 't Waaide hard. ('t = het)

Trema

Regels trema (deelteken)	Voorbeelden
1 Bij letterverwarring.	ruziën, beëdigen
2 In getallen.	tweeënhalf, drieëndertigjarige
3 Géén trema in sommige woorden die het Nederlands heeft overgenomen van andere talen.	aerobics, museum, opticien, paella, fonduen, elektricien
4 Géén trema als het woord niet verkeerd gelezen kan worden.	financieel, gekopieerd, verdraaiing, naoorlogs

Verkleinwoorden

Regels verkleinwoorden	Voorbeelden
1 Bij zelfstandige naamwoorden die eindigen op de heldere klinker <i>a, é, o</i> en <i>u</i> , moet je de klinker verdubbelen.	pyjama – pyjamaatje; saté – sateetje; kano – kanootje; papaplu – parapluutje
2 Bij zelfstandige naamwoorden op <i>-i</i> schrijf je <i>-ie-</i> en bij woorden op <i>-y</i> (met een medeklinker ervoor) schrijf je <i>-y’</i> .	ski – skietje; lolly – lolly’tje; baby – baby’tje Maar: diskjockeytje (de <i>e</i> is geen medeklinker, maar een klinker).
3 Bij cijfer- en letterwoorden schrijf je <i>-’tje</i> .	wc’tje; A4’tje
4 Bijzondere gevallen.	chocola(de) – chocolaatje; machine – machientje; jongen – jongetje; koning – koninkje